

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100359

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-06-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кукіль Наталія Олександрівна

2. Kukil Nataliia Oleksandrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 023

Назва наукової спеціальності: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 05-06-2023

Спеціальність за освітою: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.103.006

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесенський узвіз, буд. 20, м. Київ, 04053, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесенський узвіз, буд. 20, м. Київ, 04053, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 18.01, 18.07, 18.07.23, 18.07.49, 18.07.51, 18.09.33

Тема дисертації:

1. Концептуальне спрямування та художньо-стильові особливості монументального живопису Григорія Синиці 1960–1980-х років.
2. Conceptual Line, Art and Stylistic Features of the Hryhorii Synytsia's Monumental Painting between 1960s and 1980s.

Реферат:

1. Дисертацію присвячено дослідженню творчості заслуженого художника України, лауреата Державної премії ім. Т. Г. Шевченка Григорія Івановича Синиці (1908–1996), який своєю багаторічною діяльністю зробив великий внесок в розвиток національної культури. Визначний художник-монументаліст Г. Синиця – учень школи М. Бойчука початку 1930-х років, в епоху хрущовської «відлиги» започаткував новий національний колористичний напрямок в монументальному живописі. Вивчення творчої діяльності митця є необхідним для цілісного розуміння шляхів розвитку українського мистецтва в його національному спрямуванні. Метою наукової роботи є виявлення художньої та стильової специфіки творів монументального живопису Григорія Синиці в його концепції національного за формою і змістом мистецтва в умовах розвитку української

радянської культури 1960–1980-х років. Вивчення першоджерел довело, що звернення мистецтвознавців до творчості Г. Синиці мали вибірковий чи суто фактологічний характер. Необхідність вивчення багатогранної творчої діяльності бойчукіста, шістдесятника Г. Синиці визначили комплексний мистецтвознавчий, теоретичний, історико-культурний підхід дослідження. У дослідженні виявлено основні чинники, що вплинули на формування творчої особистості Г. Синиці: виховання у дитбудинках, художнє навчання у імпресіоніста С. Данишевського, неоімпресіоніста М. Гершенфельда, у бойчукістів М. Рокицького та І. Падалки в КХІ у 1920–1930-х роках обумовили критичне ставлення митця до тематичної і мистецької обмеженості методу соціалістичного реалізму. На основі дослідження творів художника виявлено певну еволюцію у становленні його новаторського творчого стилю на кінець 1950-х років, для якого характерні: максимальна виразність колориту, побудованого на взаємовпливі контрастних кольорів, співвіднесеність узагальнених форм із ритмом та динамікою, монументальність художнього образу. Розкрито визначну роль Г. Синиці в процесах мистецького оновлення української культури в роки хрущовської «відлиги»: його діяльність по популяризації творчості народних художників, спрямування молодих художників київського Клубу «Сучасник» до створення сучасного монументального живопису на засадах народного мистецтва. На основі нововиявленого автором рукопису теоретичної праці Г. Синиці «Колорит в образотворчому мистецтві. Відповідь тоновикам» висвітлено засади теорії колористичного живопису, яку він вважав фундаментом створення національної живописної школи. Практичне утілення теорії відбулось у створенні ансамблю мозаїк для школи № 5 та мозаїчного панно «Жінка-Птах» в ювелірній крамниці Донецька художниками-шістдесятниками під керівництвом Г. Синиці у 1965–1966-х роках. У дослідженні розкрито етапи роботи над мозаїками, проаналізовано художньо-стильові, образні, тематичні особливості творів. Визначено, що мозаїки: «Космос», «Вогонь», «Земля», «Повітря» «Життя», «Надра», «Сонце», «Вода», «Прометеї» відтворили на основі образно- і формотворчості народного мистецтва розуміння Всесвіту як гармонії людини і природи. Зазначено, що мозаїки, завдяки єдиній образно-стильовій концепції авторів проекту, створили цілісний просторово-живописний образ архітектурного комплексу школи, яка стала прикладом гармонійного синтезу мистецтв. Доведено започаткування донецькими мозаїками нового національного напрямку в монументальному живописі України, який гідно продовжили у своїй творчості А. Горська, В. Зарецький, Г. Зубченко, Г. Марченко, Г. Пришедько, Л. Тоцький, М. Шкарапута. Висвітлено подальший розвиток колористичного живопису у творчості Г. Синиці у нових формах, техніках, видах. Розкрито художньо-стильові, образні, тематичні й технологічні особливості монументальних творів у авторській техніці «флоромозаїка» з використанням природних матеріалів. Наголошено на спадкоємності нової декоративної техніки із засадами школи М. Бойчука. Здійснено аналіз знайдених автором і уведених до наукового обігу п'яти флоромозаїк, створених Г. Синицею для комбінату Криворіжсталь у 1972 році. Досліджено абстрактну творчість митця, витоки якої він бачив у народному мистецтві – українському орнаменті, вибіяках, писанках. Розкрито тематичні, формально-змістовні особливості абстрактних творів художника. Показано, що авторському визначенню абстракцій як «образних» сприяло введення асоціативних рядів, програмних назв, що мало на меті ліквідувати розрив між семантикою та формою для уведення абстрактних творів у широкий загал сучасного українського мистецтва. У дослідженні розглянуто здобутки митців школи колористичного живопису в контексті загального розвитку монументального мистецтва 1960–1980-х років. Визначено, що колористичний живопис як стильовий національний напрямок, здатний відтворити ідейні, моральні принципи та естетичні уподобання українського народу, став важливою складовою українського мистецтва, сприяв національній самоідентифікації культури України другої половини ХХ століття.

2. The dissertation is devoted to the research of the Honored Artist of Ukraine Hryhorii Ivanovych Synytsia (1908–1996). Prominent monumentalist artist H. Synytsia – a student of M. Boichuk's school in the early 1930s, in the era of Khrushchev's Thaw initiated a new national coloristic direction in monumental painting. The study of the artist's creative activity is necessary for a holistic understanding of the ways of development of Ukrainian art in its national direction. The aim of the research article is to identify the artistic and stylistic specifics of the monumental painting works by Hryhorii Synytsia in his concept of national art in form and content in the conditions of Ukrainian Soviet culture development between 1960s and 1980s. The study of primary sources

proved that fine art experts and critics' references to H. Synytsia's were selective or purely factual in nature. The need to study the multifaceted creative activity of the Boychukist, Sixties artist H. Synytsia determined the complex artistic, theoretical, historical and cultural approach of the research. The research identified the main factors that influenced H. Synytsia's personality formation: upbringing in orphanages, artistic education with the impressionist S. Danyshevskiy, neo-impressionist M. Gerschenfeld, and the Boychukists M. Rokytskyi and I. Padalka at the Kyiv Art Institute in the 1920s and 1930s led to the artist's critical attitude to the thematic and artistic limitations of the method of socialist realism. Based on the study of the artist's works, a certain evolution in the formation of his innovative creative style at the end of the 1950s is revealed, characterized by: maximum expressiveness of color, built on the mutual influence of contrasting colors, correlation of generalized forms with rhythm and dynamics, monumentality of the artistic image. The author reveals the prominent role of H. Synytsia in the processes of artistic renewal of Ukrainian culture during the Khrushchev's Thaw: his activities to popularize the work of folk artists, the direction of young artists of the Kyiv Club Suchasnyk (Contemporary) to create contemporary monumental paintings based on folk art. Based on the newly discovered manuscript of the theoretical work by H. Synytsia Colour in the Fine Arts. The Answer to Toners, the principles of the theory of colouristic painting were highlighted, which he considered to be the foundation of the national school of painting. The practical implementation of the theory took place in the creation of an ensemble of mosaics for school No. 5 and the mosaic panel Woman-Bird in a jewellery store in Donetsk by the artists of the Sixties under the leadership of H. Synytsia in 1965–1966. The study reveals the stages of work on the mosaics, analyses the artistic, stylistic, figurative, and thematic features of the works. It is determined that the mosaics: Cosmos, Fire, Earth, Air, Life, Subsoil, Sun, Water, Prometheus created the understanding of the universe on the basis of the imagery and forms of folk art as the harmony of man and nature. It is noted that the mosaics, due to the unified figurative and stylistic concept of the project authors, created a holistic spatial and pictorial image of the school's architectural complex, which became an example of a harmonious synthesis of the arts. The further color painting development is highlighted in H. Synytsia's work specifically in the new forms, his techniques, and art types. The artistic, stylistic, figurative, thematic and technological features of monumental works in the author's technique floromosaics using natural materials are revealed. The continuity of the new decorative technique with the principles of M. Boychuk's school is emphasised. The abstract creativity of the artist, the origins of which he saw in folk art – Ukrainian ornament, carvings, pysankas, is studied. The thematic, formal and substantive features of the artist's abstract works are revealed. It is shown that the author's definition of abstractions as imaginal was facilitated by the introduction of associative series, programmatic titles, which was intended to bridge the gap between semantics and form to introduce abstract works to the general public of modern Ukrainian art. The research examines the achievements of the artists of the school of coloristic painting in the context of the general development of monumental art in the 1960s – 1980s. It was determined that coloristic painting as a stylistic national direction, capable of reproducing ideological, moral principles and aesthetic preferences of the Ukrainian people, became an important component of Ukrainian art, contributed to the national self-identification of Ukrainian culture in the second half of the 20th century.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальчук Остап Вікторович
2. Kovalchuk Ostap Viktorovich

Кваліфікація: к. мист., 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юр Марина Володимирівна
2. Yur Maryna Volodymyrivna

Кваліфікація: д. мист., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гаврош Оксана Іванівна
2. Havrosh Oksana Ivanivna

Кваліфікація: к. мист., 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чернявський Володимир Георгійович
2. Cherniavskiy Volodymyr Heorhiiovych

Кваліфікація: д. арх., 18.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Денисюк Ольга Юріївна
2. Denysiuk Olga Jurivna

Кваліфікація: к. мист., 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

